

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI BÖLÜMÜ ÇİFT ANADAL MÜFREDATI

DERS İÇERİKLERİ

1. YARIYIL

ÇTL 105 Dilbilim

Dilbilimi tarihine kısa bir bakış, dilbiliminin konusu, yazının saygınlığı, ses biliminin ilkeleri, dil göstergesinin öz niteliği, eş zamanlı dilbilimi, art zamanlı dil bilimi, tarihsel süreçte dil bilimi, dil aileleri ve dil türleri. İnsana ilişkin olgular arasında dilin yeri ve önemi, ses ve yazı arasındaki nüans, dilin düzeneği, dillerin çeşitliği, edebî dil ve yerel dil, dilin kültürel değerleri aktarım özelliği.

ÇTL 107 Türk Dünyası Mitolojisi I

Türk dünyası mitolojisinin tarihî gelişim süreci ve dünya mitolojilerindeki yeri. Türk dünyası mitolojisinin kaynakları ve temel özellikleri. Mitoloji kuramları ve kavramları.

ÇTL 109 Türk Dili Tarihi I

Türk dilinin kaynakları, Ural-Altay dil teorisi. Türk dilinin tarihsel gelişim sürecinde Köktürkçe, Eski Uygurca ve Karahanlı Türkçesi sahaları.

ÇTL 111 Türk Edebiyatı Tarihi I

Eski Türk edebiyatının başlangıcından 18.yy'ın sonuna kadarki dönemini kapsayan bölümün tanıtılması. Bu dönemler içerisinde manzum, mensur eser veren şahsiyetlerin şiirlerinden hareketle divan şiirinin ve nesrinin özelliklerinin öğretilmesi. XVI. yüzyıl Divan edebiyatının genel hatlarıyla tanıtılması. Bu yüzyıldaki şair, yazarlar ve eserlerinin ele alınması.

2. YARIYIL

ÇTL 106 Edebiyat Bilimi

Edebiyat biliminin tarihi, bununla ilgili problemler ve çalışmalar. Edebiyat biliminin tanımı, amacı, genel özellikleri, dil bilimi, tarih bilimi, sosyoloji ve genel olarak kültür araştırmalarındaki yeri. En güncel edebiyat teorilerinin olumlu yönleri ve eksiklikleri.

ÇTL 108 Türk Dünyası Mitolojisi II

Türk toplumları ve topluluklarının mitoloji örnekleri ve parçaları. Türk soylu halklarda ortak mitolojik motif, kült ve simgeler.

ÇTL 110 Türk Dili Tarihi II

Türk dilinin tarihsel gelişim sürecinde Eski Kıpçak Türkçesi, Harezmi Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi, Çağatay ve Osmanlı Türkçesi sahaları, Çağdaş Türk Lehçeleri. Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yeri.

ÇTL 112 Türk Edebiyatı Tarihi II

Yeni Türk edebiyatının karakteristik özellikleri, dil özellikleri, yeni Türk edebiyatı bünyesindeki edebî türler, yeni Türk edebiyatını etkileyen edebî akımlar, yeni edebiyatın kurucuları. I. Dönem Tanzimat edebiyatındaki yenilikler, şair ve yazarlar, II. Meşrutiyet'ten sonra ortaya çıkan edebî hareketler Fecr-i Aticiler ve Genç Kalemler.

3. YARIYIL

ÇTL 203 Türk Dünyası Halk Edebiyatı I

Halk edebiyatı tanımı ve kuramları. Türk dünyasının Oğuz (Azerbaycan, Türkmen) ve Karluk (Özbek, Uygur) boylarına ait halk edebiyatı ürünleri ve türleri, bunların kaynağı ve özellikleri. Örnek metinler üzerinden çözümlemeler.

ÇTL 205 Rusça I

Rus dilinin temel kavramları, Kiril alfabesi ve ses ve şekil bilgisi kuralları. Günlük sık kullanılan kelime ve ifadeler.

ÇTL 207 Azerbaycan Türkçesi

Azerbaycan Türkleri ve Azerbaycan Cumhuriyeti. Oğuz grubunda Azerbaycan Türkçesinin yeri. Kuzey Azerbaycan'da kullanılan Kiril, Latin harfli alfabeler ve Güney Azerbaycan'da kullanılan Arap harfli alfabe. İlgili bibliyografya. Azerbaycan Türkçesinin sesbilgisi, şekilbilgisi, söz dizimi, kelime dağarcığı.

ÇTL 209 Çağdaş Azerbaycan Edebiyatı

Azerbaycan yazılı edebiyatı gelişim evreleri. Sovyet dönemi Azerbaycan edebiyatı. Azerbaycan edebiyatını temsil eden önemli şair ve yazarların hayatı, edebî kişiliği ve eserlerinin tanıtılması. Günümüz Azerbaycan edebiyatının temsilcileri ve eserleri.

4. YARIYIL

ÇTL 204 Türk Dünyası Halk Edebiyatı II

Kıpçak (Kazak, Kırgız, Tatar, Başkurt) ve Sibiry (Hakas, Altay, Tuva) Türklerine ait halk edebiyatı ürünleri ve türleri, bunların kaynağı ve özellikleri. Örnek metinler üzerinden çözümlemeler.

ÇTL 206 Rusça II

Rusçanın söz varlığı ve söz dizimi kuralları.

ÇTL 208 Türkmen Türkçesi

Türkmen Türkçesinin Türk lehçeleri içerisindeki yeri, tarihsel gelişim süreci, ses ve şekil bilgisi, söz dizimi.

ÇTL 210 Çağdaş Türkmen Edebiyatı

Türkmen edebiyatının tarihi, Türkmen yazılı edebiyatının kalıplaşma süreci ve kurucuları. Sovyet dönemi Türkmen edebiyatı temsilcileri ve eserlerinden örnekler.

5. YARIYIL

ÇTL 303 Çağdaş Türk Edebiyatları I

Türk ve dünya edebiyatında Aydınlanma, Romantizm ve Realizm gibi önemli edebiyat akımlarının örnek metinler üzerinden tanıtımı. Bu metinlerle aynı akımın özelliklerini taşıyan, ancak farklı ülkelerde ve/veya farklı dönemlerde üretilen edebî eserlerin karşılaştırılması.

ÇTL 305 Türk Dünyası Fikir Hareketleri

Geçmişten günümüze Türk dünyasını etkileyen fikir hareketleri, bunların oluşumunu sağlayan süreç ve etmenler. 19. yüzyılın sonu 20. yüzyılın başında meydana gelen Ceditçilik hareketi. Osmanlı'da ve Cumhuriyet döneminde ortaya çıkan fikir akımları.

ÇTL 307 Kırgız Türkçesi

Kırgız Türkçesinin tarihsel gelişim süreci, Türk lehçeleri içerisindeki yeri, ses ve şekil bilgisi özellikleri, söz varlığı. Kırgızcanın araştırılmasıyla ilgili genel bibliyografi.

ÇTL 309 Çağdaş Kırgız Edebiyatı

Kırgız yazılı edebiyatının ilk dönemi (1920-1930'lu yıllar), savaş yıllarındaki edebiyatın ve savaştan sonraki edebiyatın şiir, nesir ve tiyatro türü bakımından değerlendirilmesi. Kırgız edebiyatını temsil eden önemli şair ve yazarların hayatı, edebî kişiliği ve eserlerinin tanıtılması. Günümüz Kırgız edebiyatının temsilcileri ve eserleri.

6. YARIYIL

ÇTL 304 Çağdaş Türk Edebiyatları II

Sovyet dönemindeki Türk halklarının edebiyatı. Modern Azerbaycan, Türkmen, Özbek, Kırgız ve Kazak edebiyatının oluşum ve gelişim süreçleri hakkında toplu bakışlar.

ÇTL 306 Türk Dünyası Dil Politikaları

Sovyetler döneminde Türk Dünyası için uygulanan dil politikası. Günümüz Türk dünyasında uygulanmakta olan dil politikası. Ortak Türk alfabesi ve dil birliği çalışmaları.

ÇTL 308 Kazak Türkçesi

Kazak Türkleri ve Kazakistan Cumhuriyeti hakkında bilgi. Kazak Türkçesinin tarihsel gelişimi, Türk lehçeleri içerisindeki yeri, alfabe, seslerin karakteristik özellikleri. Şekil bilgisi, söz varlığı, kelime grupları ve cümle yapısı.

ÇTL 310 Çağdaş Kazak Edebiyatı

Kazak edebiyatının tarihi. Kazak yazılı edebiyatının oluşum süreci ve Sovyet dönemi Kazak edebiyatı. Kazak edebiyatını temsil eden önemli şair ve yazarların hayatı, edebî kişiliği ve eserlerinin tanıtılması. Günümüz Kazak edebiyatının temsilcileri ve eserleri.

7. YARIYIL

ÇTL 401 Çağdaş Türk Edebiyatları III

Türk Dünyasının Sovyet dönemindeki tanınmış şair ve yazarları Bahtiyar Vahapzade, Aybek Musa Taşmuhammedoğlu, Muhtar Auezov, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı'nın edebî kişilikleri ve eserleri hususunda genel bilgiler.

ÇTL 403 Sibirya Türk Toplulukları Edebiyatları

Sibirya bölgesinde yaşayan Türk halklarının (Yakut, Hakas, Tuva, Altay) sözlü ve yazılı edebiyatları, önemli yazar ve şairlerin edebi kişiliği, eserleri hakkında bilgiler.

ÇTL 405 Özbek Türkçesi

Özbekistan ve Özbek Türklerinin tarihi. Özbekçenin Türk lehçeleri içerisindeki yeri, ses ve şekil bilgisi özellikleri, söz varlığı. Özbekçenin araştırılmasıyla ilgili genel bibliyografya.

ÇTL 407 Çağdaş Özbek Edebiyatı

Özbek edebiyatının tarihi, sözlü edebiyat ürünleri. Özbek yazılı edebiyatının kalıplaşma süreci. Özbek Türklerinin yetiştirdiği önemli şair ve yazarların hayatı, edebî kişiliği ve eserlerinin tanıtılması. Günümüz Özbek edebiyatının temsilcileri ve eserleri.

8. YARIYIL

ÇTL 402 Çağdaş Türk Edebiyatları IV

Sovyet sonrası bağımsızlık dönemi edebiyatı. Güney Azerbaycan'da edebiyat, Türkmen edebiyatı, Özbek edebiyatı, Gagauz edebiyatı, Kazak edebiyatı, Kırgız edebiyatı, Tatar edebiyatı hakkında toplu bakışlar.

ÇTL 404 Sibirya Grubu Türk Lehçeleri

Kuzey-Doğu (Sibirya) grubu içerisinde yer alan Türk lehçeleri ve ağızları. Bunların tarihsel gelişim süreci ve günümüzdeki kullanım alanları, diğer gruplardan farkı, başlıca dilsel özellikleri, diğer dil ve lehçelerle ilişkisi.

ÇTL 406 Yeni Uygur Türkçesi

Uygur Türkleri ve tarihi. Yeni Uygur Türkçesinin Türk lehçeleri içerisindeki yeri, ses ve şekil bilgisi özellikleri, söz varlığı. Yeni Uygur Türkçesinin araştırılmasıyla ilgili genel bibliyografya.

ÇTL 408 Yeni Uygur Edebiyatı

Uygur edebiyatının tarihsel gelişimi, derleme ve araştırma süreci. Halk edebiyatının temsilcileri (şairler, âşıklar, destancılar). Sözlü edebiyat ürünlerinden örnekler. Yazılı edebiyatın kalıplaşma süreci. Uygur Türklerinin yetiştirdiği önemli şairler, yazarlar ve eserleri.